

УДК 37.01+372.46

СВІТОВІ МОВНІ ПРОЦЕСИ ТА СТРАТЕГІЯ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

© Ляшенко Л.М.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
E-mail larnik1881@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6860-8552

© Соловей Н. В.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
E-mail solovey.nina@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3100-8630

© Паламарчук К. М.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
E-mail kate.Palamarchuk@gmail.com, ORCID:0000-0002-2287-5495

Анотація. *Актуальність теми дослідження* в тому, що для розвитку України слід врахувати той незаперечний факт, що глобалізація разом з інформаційною революцією створили нові умови для всіх видів життєдіяльності. Людство продовжує зростати кількісно і збільшувати чисельність незалежних держав, громадяни яких використовують національні мови. **Мета дослідження** – критичний аналіз причин небачено високої складності мовних змін в Україні після розпаду Радянського Союзу та відновлення її незалежності. **Цілі дослідження** - виявити глибинні причини втрати українцями правди про своє долітописне мовне минуле, довести на основі новітніх наукових відкриттів важливість мовного внеску пращурів українців у появу індоєвропейської мовної сім'ї, розглянути еволюцію міжнародних мов і виконати прогноз для майбутнього. **Методологія дослідження** – нооінтегральний, системний і нооісторичний методи, що дають змогу по-новому проаналізувати тему спорідненості української мови з англійською і здійснити прогноз змін ролі англійської мови в майбутньому. **Результат дослідження** - виявлення доказів того, що українська мова є не просто відгалуженням від кореневої російської мови, а трансформованою первинною індоєвропейською мовою, а спільні слова індоєвропейських мов - хмара тегів, що поширилася з Великого Трипілля. Виконано аналіз сучасних світових мовних змін з метою оцінки можливості перетворення англійської мови в глобальну міжнародну мову. Розглянуто приклади зростання і занепаду мов певних народів у минулому. Наведено дані про еволюцію і зміни рейтингу міжнародних мов у Нові часи. Пояснено причини глобального використання англійської мови у ХХ ст., але висловлено припущення про неможливість її перетворення в універсальну мову людства в майбутньому. Зроблено прогноз впливу прогресу в комп'ютерних технологіях і штучному інтелекті на способи використання англійської та інших мов. **Висновок** – сформульовано пропозиції до планів розвитку системи освіти в Україні. Запропоновано використати у модернізації викладання англійської та інших іноземних мов позитивний досвід країн Скандинавії – Швеції і Фінляндії.

Ключові слова: мовні зміни, індоєвропейські мови, Велике Трипілля, міжнародні мови, конкуренція мов, глобальна мова, іншомовна освіта

Актуальність і постановка проблеми. В Україні після відновлення незалежності швидко і глибоко змінилися не тільки економічні і виробничі явища, а й тонкі мовні та культурні взаємодії, які в Радянському Союзі підкорялися намаганням досягти найвищих державних цілей, сформованих ще в момент його організації на основі марксистської теорії суспільної еволюції та плану створення всепланетного об'єднання людей на основі гасла «Пролетарі усіх країн – єднайтеся!». Його виразна інтернаціональність була ефективним засобом для зменшення гостроти

успадкованих ще з давніх часів міжнаціональних поррахунків, а домінування російської мови як виправданого засобу спілкування і взаємодії не сприймалося надто вороже, адже з формальної точки зору мовне законодавство в СРСР не забороняло використання мов десятків народів від Балтійського моря аж до Чукотки. З центрального бюджету республіканські ЗМІ і видавництва отримували чималі ресурси, що давали змогу створювати значну за кількістю і різноманітністю сукупність газет, навчальної і науково-популярної літератури, методичних освітніх видань та ін.

© Ляшенко Л.М., Соловей Н. В., Паламарчук К. М., 2018

Швидкий розпад організованих навколо СРСР економічних і воєнних об'єднань держав соціалістичної орієнтації разом з подрібненням самого Радянського Союзу на півтора десятка самостійних політичних одиниць для керівників і населення України мав наслідком необхідність вирішення мовного питання не тільки у статтях нової Конституції, а й в освітньому законодавстві, в системі державного і місцевого управління, в буденному житті усередині кожної родини. На жаль, до дуже великого комплексу проблем, що були зумовлені зникненням СРСР і знеціненням ідеї глобального комунізму, додалося передбачене на початку 1990-х років американським соціологом і політологом С. Гантінгтоном (S. Huntington, 1927-2008) «зіткнення цивілізацій» [11]. Хоч не виправдалося його похмуре передбачення щодо участі в ньому одразу шести найбільших з усіх наявних та повного переформатування світоустрою, та для виникнення всесвітньої напруги цілком вистачило агресивного спалаху ісламської цивілізації, а для ускладнення українських проблем – проходження саме через наші споконвічні землі перехідної зони між Заходом і Сходом. У результаті мовне питання виявилось настільки актуальним, що практично всі доцільні й цілком узгоджені з наднаціональними конвенціями мовні рішення українських керівників і законодавців кожного разу викликали вибух незадоволення фанатиків-патріотів у багатьох сусідніх державах (восени 2017 р. претензії до України висловили Росія, Угорщина, Польща і Румунія).

Залучення наукового потенціалу України до аналізу мовних питань і пошуків правильних стратегічних відповідей на наявні та майбутні проблеми ми вважаємо дуже актуальним. Перемогу в дискусіях з нашими недоброзичливцями усередині європейських та усіх інших міжнародних інстанцій ми можемо досягти не через підвищення емоційності промов і виступів наших повноважних представників, а на основі накопичених сучасними науками фактів, що стосуються деталей цивілізаційного розвитку всього людства після появи перших справжніх цивілізацій на Близькому Сході та інших теренах. У цій статті ми розвинемо ідеї історичного плану, які були нещодавно висловлені в цій темі зарубіжними та українськими науковцями ([2; 6; 10] та ін.), а також власні попередні міркування [7; 8].

Актуальним ми вважаємо аналіз всієї теми «міжнародні мови» і прогнози щодо майбутніх змагань між тими, які мають у даний момент особливо великий інформаційний і цивілізаційний вплив. Вона з кількох причин недостатньо вивчена в Україні, адже в своїй більшості наукові праці викладачів-філологів скеровані на дидактичні питання, на пошук засобів підвищення ефективності викладання англійської та інших іноземних мов.

Метою статті є виклад частини новітніх даних про історичні витоки української, російської та інших індоєвропейських мов разом з аналізом явища появи, піднесення і занепаду міжнародних мов – мов, якими з тих чи інших причин користувалися чи користуються багато близьких чи й віддалених народів і країн. На цій основі сформулюємо рекомендації щодо стратегії іншомовної середньої і вищої освіти в Україні у найближчі роки. Вивчимо ймовірність перетворення англійської мови із сучасного засобу міжнародного спілкування в єдину на Землі глобальну мову, яку змушені будуть знати всі мешканці планети.

Виклад результатів дослідження. Російськомовна Вікіпедія безапеляційно стверджує, що українська мова є дуже молодим відгалуженням від потужного стовбура «древнерусского языка» з первинним науково-лінгвістичним оформленням лише з XIV століття. Франкомовна Вікіпедія вважає її четвертою в групі східнослов'янських мов (інші три – російська, білоруська і русинська), якою практично ніколи не користувалася «українська еліта» (англомовна Вікіпедія має до нашої еліти претензій менше). Констатуємо – подібне зневажливе ставлення до нашого культурного багатства формувалося впродовж не століть, а цілих тисячоліть, хоч найбільш чесні та сумлінні лінгвісти Заходу ще в середині XIX ст. висловлювалися за те, що первинна індоєвропейська мова і весь масив з кількох сотень спільних для приблизно 400 сучасних індоєвропейських мов слів походить зі східноєвропейських пенепленів між Дніпром та Уралом (приклад – карта на стор. 180 книги Дж. Даймонда «Третій шимпанзе» [3]).

Специфіка нашого національного минулого полягає в тому, що віддалені пращури були серед близькосхідних винахідників рільництва і скотарства, серед будівельників подібних до Гебекле-тепе

сакральних та астроорієнтаційних споруд (пізніше ними стали кільця з курганів на Слобожанщині й досконалі конструкції Аркаїму та інших поселень з Гардарики [1]). Як і всі інші народи-землероби, праукраїнці були творцями і винахідниками, а не носіями номадичної пасіонарності, орієнтовної на грабіж, знищення і поневолення. Свої найбільші досягнення, які стали основою появи індоєвропейського світу, вони здійснили ще до появи розвиненої писемності. Саме тому українці опинилися в групі тих народів, які особливо погано знають власне минуле.

Справедливість повертається лицем до України тільки з настанням XXI століття. У своїх працях наш педагог і філософ К. Корсак постійно опрацьовує всі доступні новітні досягнення сучасних наук з визначення віку археологічних знахідок і дешифрування генів представників багатьох давніх народів [4] та ін.). Узнявши за взірць методологічні підходи відомого французького історика Ф. Броделя (F. Braudel; 1902 — 1985) щодо необхідності послідовного врахування не тільки досягнень в убивствах відомих і маловідомих лідерів ([9] та ін.), а й економічних та географічних впливів на життєдіяльність народів і племен, К. Корсак значно поглибив розвідки українських науковців – Л. Залізняка, М. Відейка, В. Отроценка та інших. Характерною рисою всіх попередніх праць істориків та археологів є ігнорування ролі металургії й використання в аналізах переважно орнаментальних та інших рис керамічних та інших знахідок. Не було також їх точних датувань, ізотопного аналізу металевих та інших виробів, дешифрування генетичних характеристик решток людей, стародавньої фауни і флори.

Якщо ж залучити цю новітню інформацію, то виявиться, як пропонує К. Корсак, достатньо доведеним факт існування в період довготривалого кліматичного оптимуму економічної зони – **Великого Трипілля** – на пенеПЛенних просторах між Карпатами і Західним Сибіром [4] та ін.). Його стійкість і вплив мали в основі поділ праці між різними племенами і народами, забезпечення мідними і бронзовими виробами утилітарного і декоративного призначення, торгівлю та обміни на великі відстані (серед науковців світу вже давно виник консенсус щодо одомашнення коня в Тавриді й створення на цій основі гужового транспорту [2]). У своїх працях ми

підтримуємо ці пропозиції К. Корсака, хоч розуміємо – всі недоброзичливці України обов'язково хором продовжуватимуть стверджувати, що наш народ розпочав існувати тільки в роки Великого Литовського князівства, а події долітописного періоду стосуються кого завгодно, тільки не українців.

У межах обраної для цієї статті теми формування і сучасного поширення міжнародних мов важливо наголосити на тому, що К. Корсак на початку 2017 р. запропонував пояснити розвиток сім'ї індоєвропейських мов не через появу і розповсюдження з невеликої «колиски» протоіндоєвропейської мови на всі ворожі й дружні землі, а переважно через автоматичне запозичення населенням цих земель «хмари тегів (cloud tags)», у появі якої головну роль зіграли пращури українців і діяльність Великого Трипілля [5] та ін.). Ми підтримуємо саме цю «хмарнотегову» теорію виникнення індоєвропейського мовного світу і звертаємо увагу на те, що сукупність сотень слів і понять зі сфери рільництва, конярства, транспорту, гірництва, металургії і ковальства на практиці виявилась впливовим і першим в історії Землі варіантом потрібної і вигідної для всіх «міжнародної мови».

З цього важливого для всієї історії українського народу періоду, правда про який потрібна у даний момент для згуртування нації й створення передумов нашої перемоги у розв'язаній проти нас консцієнтальній війні, ми робимо такий висновок: *в еволюції людей в разі формування потреб в об'єднанні і/чи спілкуванні при першій же появі передумов для цього народжувалась і зміцнювалась та чи інша міжнародна мова – у сфері математики, музики чи окремих точних наук.*

Однак, частіше імпульсом до її появи була все ж не інтелектуальна діяльність людей, а економічно-політичні потреби. Приклади надають нам у майже необмеженій кількості історичні, які поглиблено вивчали різноманітні імперії – їх виникнення, збільшення, досягнення вершин з подальшим занепадом та черговим проявом гасла «Король помер! Нехай живе Король!». У межах Римської імперії впродовж періоду успіхів і розширення була «сконструйована» латина, потрібність і привабливість якої виявилися такими високими, що вона й досі використовується в медичній сфері й окремих точних науках, хоч рівень її

«міжнародності» все ж вимушено знижується.

Виникнення колоніальних імперій зумовлювали періоди перетворення в міжнародні мови португальської, іспанської, голландської, англійської і російської мов.

Для викладу недавніх і сучасних змін у цій темі використаємо рис. 1, на якому відтворені результати конкуренції в застосовності тих мов, які мали у певних межах статус міжнародних.

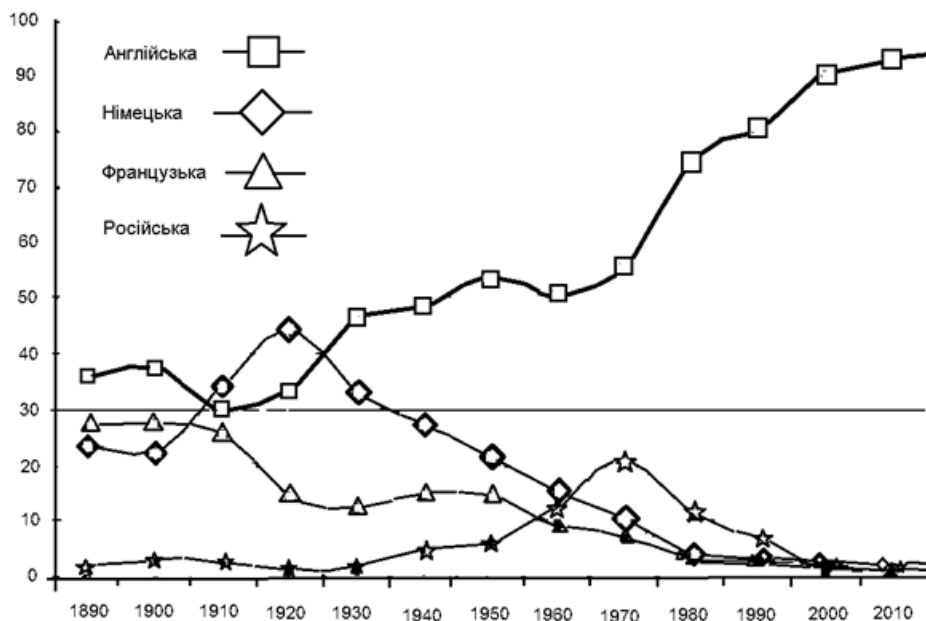

Рис. 1. Еволюція застосовності провідних мов у XX столітті

У першій половині XIX ст. французька мова мала особливий статус на континенті Європи не тільки завдяки воєнним досягненням Наполеона – вона вирізнялася лінгвістичними перевагами через особливості народження: це був вдалий науковий продукт, створений для інтелектуального і економічного розвитку французів і Франції. З проведених нами аналізів випливає, що загально визнане піднесення російськомовної літератури і культури в своїй основі багато чим завдячує численним запозиченням з французьких досягнень і прикладів.

Серед вказаних на рис. 1 міжнародних мов «білою вороною» ми вважаємо німецьку – вона не пов'язана з колоніальними впливами і досягненнями. Її вихід у світове лідерство на початку XX ст. спирається не на завоювання територій і поневолення народів, а на піднесення освіти, наук і культури.

На початку XIX ст. німецька мова була маргінальною і майже непомітною на міжнародній арені. Але в Німеччині різко прискорилося індустріалізація й посилювалися інтеграційні тенденції. З врахуванням нових потреб нації і точним передбаченням майбутнього міністр освіти Пруссії і відомий науковець (філолог і філософ) Вільгельм

фон Гумбольдт здійснив глибоку реформу системи обов'язкової освіти і запровадив у життя свій головний винахід – Берлінський дослідницький університет.

Для свого часу це був унікально ефективний і далекоглядний крок, адже у Берліні були поєднані в працездатну цілісність кращі науковці-дослідники, найздібніша молодь і майстри-ремісники світового рівня – механіки, ливарники, складуви та ін. Завдяки цим майстрам науковці Німеччини отримали змогу виконувати дослідження, що були цілком недоступні для їх зарубіжних колег, які, подібно славетному Майклу Фарадею, змушені були власними руками виготовляти все необхідне для вивчення законів природи. Відзначимо, що у переважній більшості статей науковців-педагогів про успіхи Берлінського університету узагалі не згадується про роль матеріального та інструментального забезпечення досліджень найвищого рівня.

Створення багатьох копій Берлінського університету привело до того, що друга половина XIX століття виявилася «німецькою» не тільки в філософії, а й у всіх точних науках і в технологіях. Вражаючим є

Світові мовні процеси та стратегія іншомовної освіти в Україні

той факт, що упродовж кількох десятків років аспірантура в Німеччині стала обов'язковою для всіх громадян США, які претендували на викладацьку або наукову посаду в університетах. Очевидно, що наукових німецькомовних видань ставало все більше і більше, зростала також їх якісна перевага не тільки над російськими, а й над англомовними. Для швидкого досягнення світового визнання молоді вчені з усіх інших держав світу мріяли опублікуватися в будь-якому з німецьких академічних видань.

У результаті на початку ХХ століття, що й вказано на рис. 1, німецька мова стала глобальною науковою мовою-лідером і багато студентів майже всіх країн старанно вивчали її для практичного застосування. Особливості першої світової війни тільки посприяли зростанню наукового впливу німецької мови, адже практично всі провідні науки того часу (насамперед – квантова механіка й органічна хімія) створювалися особами, які вільно володіли німецькою мовою.

Дуже промовистим ми вважаємо явище перетину графіків для англійської та німецької мов після закінчення війни. Наше пояснення таке: найбільший вплив на зменшення значення німецької мови мали не економічні кризи і розпад Австро-Угорської імперії, а масова міграція кращих у світі німецькомовних науковців у США, де вони отримали підтримку та майже ідеальні умови для продовження досліджень. Жахиття другої глобальної війни тільки посилило міграційні процеси, а головні переможці влаштували справжнє полювання «за німецькими головами» та доволі успішно перевезли до себе все та усіх. Нагадаємо – прогрес у ракетобудуванні у США і СРСР був додатково прискорений полоненими фахівцями з Німеччини.

Як свідчить графік змін світового інформаційного впливу російської мови на рис. 1, максимальне піднесення сталося саме після завершення другої світової війни, коли керівники СРСР застосували всі можливі важелі впливу разом з наявними ресурсами для концентрованого змагання з усім західним світом у винайденні нових засобів нападу та оборони. Науковці Радянського Союзу не володіли розмовною англійською мовою, але могли читати і перекладати кращі світові видання: один-два оригінали американського чи іншого наукового журналу по дипломатичній пошті досягали

Москви, майже миттєво копіювалися на газетному папері в тисячах примірників і розсилалися в усі ВНЗ і закриті дослідницькі установи (СРСР не підписав міжнародні угоди про захист авторських прав, а тому діяв так, як вважав вигідним і потрібним). Ще раз вкажемо на те, що в радянський період навіть студенти-першокурсники мали вільний доступ до інноваторських наукових праць з усієї планети, а от зараз...

На наш погляд, чималий вплив на піднесення поширення англійської мови мали зусилля Сполучених Штатів Америки з тотального перекладу на цю мову всіх наукових і навіть науково-популярних видань СРСР. Що це зовсім не жарти свідчить такий курйоз: японці у себе уважно вивчали англомовний переклад відомого радянського журналу «Наука и жизнь» й помітили там цілу сторінку, заповнену простими й дуже оригінальними технологічними пропозиціями читачів і видавців. Японці зверталися у банк даних про патенти і винаходи, виявляли випадки відсутності в ньому вказаних пропозицій, а по тому негайно подавали документи і отримували повноцінні патенти світового поширення і значення. Подібним чином стежили за досягненнями радянських наук і технологій громадяни десятків держав світу, які володіли англійською мовою і мали доступ до американських перекладів. Щойно розглянуті процеси мали великий вплив на те, що у часи «холодної війни», незважаючи на труднощі вивчення російської мови, сотні тисяч молодих людей з країн «третього світу» обирали для отримання професії радянську вищу школу.

Подальше зростання впливу англійської мови мало в своїй основі створення комп'ютерів і явище глобалізації разом зі зникненням багатьох бар'єрів. Спершу на міжнародних конференціях діяли синхронні перекладачі з головних світових мов, але з межі нового тисячоліття це явище зникло, бо всі учасники просто повинні вільно спілкуватися англійською мовою. Не випадково в багатьох державах світу в системах освіти викладання цієї мови стає обов'язковим та інтенсивнішим.

Окремі держави Європи досягли успіхів й можуть бути для нас чудовим прикладом. Наприклад, уряд Швеції, піклуючись про успішність торгівлі на світовому ринку та про мобільність громадян, доклав спершу особливих зусиль до збільшення кількості годин викладання англійської мови у школах

та до додаткового професійного вдосконалення вчителів разом з наданням їм якісних комп'ютерів за державний рахунок. Тільки після цього була уведена вимога до вступників у ВНЗ щодо вільного володіння англійською мовою. Наслідок відомий – всі шведи, які мають потребу у знанні англійської мови, чудово використовують її удома і за кордоном.

Висновки і пропозиції

Пропонуємо використати в Україні шведський чи фінський досвід інтенсифікації вивчення англійської (у Фінляндії вона вже майже витіснила російську). У разі вільного володіння англійською мовою зникне безліч перешкод для всіх спільних з державами ЄС проєктів, прискориться технологічний, освітній і культурний прогрес України. Значно зростуть оборонний потенціал і безпека.

Закінчимо нашу статтю аналізом подальшої долі англійської мови як міжнародної. Як свідчить рис.1, вона вже досягла максимуму поширення в науковому світі та в технологічній сфері. Але у буденному житті їй дуже далеко до статусу універсальної мови, на якій міркує й балакає все населення планети. Переконані – цього не буде ніколи, бо наш прогноз політичних й інших подій виключає утворення «всепланетного США» з тоталітарним управлінням і заборонаю всіх тисяч сучасних великих і малих національних мов. Наявні конфлікти і розбрат занадто глибокі, а політика США та їх англійських союзників недостатньо приваблива. Саме це не надає нам надій на автоматичне згуртування всіх семи мільярдів людей в дружній і радісній «американській родині».

Найбільш реальним ми вважаємо продовження технологічного прогресу. Десятки тисяч фахівців у багатьох державах створюють усе більш досконалі комп'ютерні перекладачі з усіх головних мов і навіть конверторів звуків у тексти і/чи дисплеїні

зображення. Вже майже створені засоби для безперервних контактів більшості людей на Землі між собою. Очевидно, що вони відбуватимуться на основі автоматичного перекладу, а не після вивчення розмовної англійської мови усіма людьми в усіх країнах. Наголосимо також на тому, що від інновацій відстають навіть ЗМІ, надто сконцентровані на негативних сюжетах і зацікавлені тільки в отриманні прибутків. Вкажемо, що традиційні ЗМІ неминуче занепадатимуть, адже в одному тільки 2017 році аж 1,6 млрд. осіб придбали смарт-прилади, що фактично є комплексними інформаційними центрами. Через рік-другий вони отримають функцію синхронного перекладача з більшості сучасних мов. Реальність нашого передбачення підтверджується тим, що у продаж надійшли дешеві (179 \$) 20-мовні перекладачі Travis-1. Легко передбачити, що через розширення функцій звичні нам «гаджети» поєднаються з Travis і стануть не тільки інформаційними, а й «мовними центрами».

Та поява штучного розуму і досконалих програм синхронного перекладу буде тільки частиною впливу на мовні явища. Зменшення значення англійської та інших сучасних міжнародних мов відбуватиметься також через цілковиту зміну засад виробництва і енергозабезпечення – кожна родина в цьому аспекті стане незалежною, а торгівельний флот та інші засоби перевезення сотень мільйонів тонн виробів з Китаю та інших подібних держав стануть зайвими і поступляться туристичним та іншим засобам.

Та все це станеться не з весни наступного року, а трохи пізніше. Тому українцям у даний момент слід докласти особливих зусиль до опору ворожій російській пропаганді й активніше будувати своє майбутнє через розвиток двомовної освіти на основі рідної та англійської мови у межах активної міжнародної співпраці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Быструшкин К.К. Феномен Аркаима: Космологическая архитектура и историческая геодезия. М.: Белые альвы, 2003. 272 с.
2. Даймонд Дж. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівностей між народами. К. : Ніка-Центр, 2009. 488 с.
3. Даймонд Дж. Третий шимпанзе. М. АСТ; 2013. 242 с. рис.8, стор. 180
4. Корсак К.В. Вступ у нооісторію і нова Українська національна ідея – XXI // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: Збірник наукових праць / Гол. ред. В. Г. Воронкова. Запоріжжя : «Видавництво ЗДІА», 2017. Вип. 68. С. 68-77 (<http://www.zgia.zp.ua/index.php?page=3481&lang=ua>)

5. Корсак К.В. Нова наукова теорія походження протоіндоєвропейської мови та її глобального поширення / *Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов*: Матеріали XII міжн. н.-пр.конф., 28 лютого 2017, м.Київ. К.: Вид-во НТУ "КПІ імені Ігоря Сікорського", 2017. С. 71-74
6. Корсак К.В., Корсак Ю.К. Нооісторія і ноонауки про можливість другого українського одуховлення світу // *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2017. Вип. 69. С. 112-119 (URL: <http://vestnikzgia.com.ua/article/view/102113>)
7. Ляшенко Л.М. Англійська і національні мови у минулому і в XXI столітті / Зб. тез, доповідей і статей V Всеукр. н.-пр. конф. «Філософські обрії сьогодення». Херсон: ПБВ «Колос», 2017. С. 93-95
8. Ляшенко Л.М. Нова спроба пояснення появи і еволюції протоіндоєвропейської мови на основі нооісторії України // *Вища школа*. 2017. №2. С. 43-52.
9. Braudel Fernan. *History of Civilizations*. Penguin Books, 1995
10. Harari Y. *Sapiens. A Brief History of Humankind* / Yuval Harari. London : Harvill Seeker, 2014.
11. Huntington S. P. *The Clash of Civilizations and Remaking of World Order*. N. Y.: Simon and Buster, 1996.
12. Travis-1 speak 80 languages, so can you! (URL: <https://www.indiegogo.com/projects/travis-i-speak-80-languages-so-can-you-travel#/>) (Travis Translator. Rotterdam. Netherlands) 28-01-2018

REFERENCES

1. Bystrushkin, K.K. (2003). *Arkaim's phenomenon: Cosmological architecture and historical geodesy*. Moscow: The White Alves, 272 p. [in Russian].
2. Diamond, J. (2009). *Weapons, microbes and food: The origins of inequalities between peoples*. K.: Nika-Center, 488 p. [In Ukrainian]
3. Diamond, J. (2013). *The Third Chimpanzee*. M. AST; 242 pp. Fig. 8, p. 180 [in Russian].
4. Korsak K.V. (2017). Introduction to noohistory and the new Ukrainian national idea - XXI // *Humanitarian Bulletin of the Zaporizhzhia State Engineering Academy: a collection of scientific works*. Issue 68. Zaporozhie: ZDIA, P. 203-215. (URL: <http://www.zgia.zp.ua/index.php?page=3481&lang=en>) [In Ukrainian]
5. Korsak, K.V. (2017) New scientific theory of the origin of proto-Indo-European language and its global distribution / *Modern approaches and innovative trends in the teaching of foreign languages: Materials XII intern. sc.-pr.konf.*, February 28, 2017, K.: Edit. of NTU "KPI named after Igor Sikorsky", P. 71-74 [In Ukrainian]
6. Korsak, K.V., Korsak, Yu.K. (2017). Noohistory and the Noosciences on the Opportunity of the Second Ukrainian Spiritualization of the World // *Humanitarian Bulletin of the Zaporizhzhia State Engineering Academy: a collection of scientific works*. Issue 69. Zaporozhie: ZDIA, P. 112-119 (URL: <http://vestnikzgia.com.ua/article/view/102113>) [In Ukrainian]
7. Lyashenko, L.M. (2017). English and national languages in the past and in the twenty-first century / A collection of sc. abstracts, reports and articles of the 5 Allukr. sc.-pr. conf. "Philosophical Horizons of the Present". Kherson: RVV "Kolos". P. 93-95. [In Ukrainian]
8. Lyashenko, L.M. (2017). New attempt to explain the appearance and evolution of proto-Indo-European language on the basis of the noohistory of Ukraine // *The Highe School*. - 2017 - №2. - P. 43-52. [In Ukrainian]
9. Braudel, Fernan (1955). *History of Civilizations*. Penguin Books, 1995 [in English].
10. Harari, Y. (2014). *Sapiens. A Brief History of Humankind*. London: Harvill Seeker
11. Huntington, S. P. (1996). *The Clash of Civilizations and Remaking of World Order*. N. Y.: Simon and Buster [in English].
12. Travis-1 speak 80 languages, so can you! (URL: <https://www.indiegogo.com/projects/travis-i-speak-80-languages-so-can-you-travel#/>) 28-01-2018 [in English].

Larysa Liashenko - Kyiv National Taras Shevchenko University (Kyiv, Ukraine)

E-mail larnik1881@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6860-8552

Nina Solovey - Kyiv National Taras Shevchenko University (Kyiv, Ukraine)

E-mail solovey.nina@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3100-8630

Kateryna Palamarchuk

Kyiv National Taras Shevchenko University (Kyiv, Ukraine)

E-mail kate.Palamarchuk@gmail.com, ORCID:0000-0002-2287-5495

WORLD LANGUAGE PROCESSES AND STRATEGY OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN UKRAINE

Abstract. The actuality of the research topic is that for the development of Ukraine it is necessary to take into account the indisputable fact that globalization together with the information revolution has created new conditions for all types of life. Humanity continues to grow quantitatively and increase the number of

independent states whose citizens use the national languages. **The purpose of the study** is a critical analysis of the reasons for the unprecedented complexity of language changes in Ukraine after the collapse of the Soviet Union and the restoration of its independence. **Objectives of the study** - to identify the deep causes of the loss of the truth of Ukrainians about their linguistic past; to prove on the basis of the latest scientific discoveries the peculiarity of the linguistic contribution of the ancestors of Ukrainians to the emergence of the Indo-European linguistic family thousands of years ago; to fulfill the forecast for the future of international languages. **The methodology** of the research is the noointegral, systemic and noohistorical methods that allow a newer way to analyze the affinity of the Ukrainian language with English and to make a forecast of changes in the role of the English language in the future. **Presenting main material:** the result of the study is the discovery of evidence that the Ukrainian language is not just a little branch of the Russian language, but a transformed primary Indo-European language. The scientists from the West were proved that Ukrainians were the part of the inventors of agriculture in Levant. During the movement on the West they chose life on the black earths of Ukraine, joined with the Arians and created the civilization "Trypillya-1". Trypillians domesticated a horse, invented a wheel, created a metallurgy of bronze and formed the economic zone of the **Great Trypillya** between the Carpathians and Western Siberia. All the common words of today about 400 Indo-European languages are a **cloud of tags** spread from the Great Trypillya. The article is devoted to the concept of "international language". The analysis of contemporary world language changes is carried out in order to assess the possibility of converting English into a global international language (lingua franca). Examples of the growth and decline of languages of certain peoples in the past are considered. The data on evolution and changes in the international language ranking in the New Times are given. The facts of the temporary leadership of the French, German and Russian languages are revealed and the main reasons for their retreat and decline are indicated. The reasons for the global use of English in the twentieth century are explained, but the assumption about the impossibility of its transformation into the universal language of humanity in the future is expressed. A forecast of the influence of progress in computer technologies and artificial intelligence on the ways of using English and other languages is made. The fact of the appearance of the first version of the computer multilingual translator Travis-1 is noted and its rapid improvement and inclusion in the software of near-future mobile devices, which spread on the planet in billions of copies, is envisaged. **Conclusions** - formulated suggestions for plans for the development of the education system in Ukraine. It is proposed to use positive experience in Scandinavian countries - Sweden and Finland in modernizing the teaching of English and other foreign languages.

Key words: language changes, Indo-European languages, Great Trypillya, international languages, competition of languages, global language, foreign language education

Ляшенко Л. Н. - Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко (Киев, Украина)
E-mail: larnik1881@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6860-8552

Соловей Н. В. - Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко (Киев, Украина)
E-mail: solovey.nina@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3100-8630

Паламарчук К. Н. - Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко (Киев, Украина)
E-mail: kate.Palamarchuk@gmail.com, ORCID:0000-0002-2287-5495

МИРОВЫЕ ЯЗЫКОВЫЕ ПРОЦЕССЫ И СТРАТЕГИЯ ИНОЯЗЫЧНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В УКРАИНЕ

Актуальность темы исследования в том, что для развития Украины необходимо учесть тот неоспоримый факт, что глобализация вместе с информационной революцией создали новые условия для всех видов жизнедеятельности. Человечество продолжает расти количественно и увеличивать численность независимых государств, граждане которых используют национальные языки. **Цель** исследования - критический анализ причин невиданно высокой сложности языковых изменений в Украине после распада Советского Союза и восстановления ее независимости. **Задачи** исследования - выявить глубинные причины потери украинцами правды о своем долетописном языковом прошлом; доказать на основе новейших научных открытий важность языкового вклада предков украинцев в появление индоевропейской языковой семьи; рассмотреть эволюцию международных языков и выполнить прогноз на будущее. **Методология** исследования - нооинтегральный, системный и нооисторический методы, позволяющие по-новому проанализировать тему родства украинского языка с английским и осуществить прогноз изменений роли английского языка в будущем. **Результаты** исследования - выявление доказательств того, что украинский язык является не простым ответвлением от корневого русского языка, а трансформируемым первичным индоевропейским языком, а общие слова индоевропейских языков - облако тегов, распространившихся из Большого Триполья. Выполнен анализ современных мировых языковых изменений с целью оценки возможности преобразования английского языка в глобальный международный язык. Рассмотрены примеры роста и упадка языков определенных народов в прошлом. Приведены данные об эволюции и изменении рейтинга международных языков в

Новое время. Объяснены причины глобального использования английского языка в XX ст., но высказано предположение о невозможности его преобразования в универсальный язык человечества в будущем. Сделан прогноз влияния прогресса в компьютерных технологиях и искусственном интеллекте на способы использования английского и других языков. **Выводы** исследования: формулировка особенностей планов развития системы образования в Украине. Предложено использовать в модернизации преподавания английского и других иностранных языков положительный опыт стран Скандинавии - Швеции и Финляндии.

Ключевые слова: языковые изменения, индоевропейские языки, Большое Триполье, международные языки, конкуренция языков, глобальный язык, иноязычное образование

Статтю рекомендовано до публікації д.філософ.н., проф. Корсаком К.В. (Київ, Україна)

Надійшла до редколегії: 05. 03.2018 р.

Прийнята до друку: . 03.2018 р.

Ляшенко Лариса Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра іноземних мов для природничих факультетів, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)

E-mail larnik1881@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6860-8552

Соловей Ніна Василівна, кандидат філологічних наук, кафедра іноземних мов для природничих факультетів, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)

E-mail solovey.nina@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3100-8630

Паламарчук Катерина Миколаївна, кандидат мистецтвозн. наук, доцент, кафедра іноземних мов для природничих факультетів, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)

E-mail kate.Palamarchuk@gmail.com, ORCID:0000-0002-2287-5495